

УДК 330.00.08

О.С. Гуменюк, асп.

Чернігівський державний інститут економіки та управління

Удосконалення механізму реалізації ендogenousного потенціалу інноваційного розвитку національної економіки

У статті проаналізовано загальні тенденції дії господарського механізму реалізації ендogenousного потенціалу інноваційного розвитку. Він представлений як цілісна система народного господарства і повинен формуватись інституційним, фінансовим, управлінсько-кадровим, ресурсним та матеріально-технічним забезпеченням, включає реалізацію організаційно-управлінського потенціалу, а також процеси мобілізації внутрішніх можливостей та ресурсів, для спрямування їх на інноваційні цілі з наступним нагромадженням і відтворенням.

ендogenousний потенціал, механізм реалізації інноваційного розвитку, мобілізація внутрішніх можливостей та ресурсів

О.С. Гуменюк, асп.

Черниговский государственный институт экономики и управления

Совершенствование механизма реализации эндогенного потенциала инновационного развития национальной экономики

В статье проанализированы общие тенденции действия хозяйственного механизма реализации эндогенного потенциала инновационного развития. Он представлен как целостная система народного хозяйства и должен формироваться институциональным, финансовым, управленческо-кадровым, ресурсным и материально-техническим обеспечением, включает реализацию организационно-управленческого потенциала, а также процессы мобилизации внутренних возможностей и ресурсов, для направления их на инновационные цели с последующим накоплением и воспроизведением.

эндогенный потенциал, механизм реализации инновационного развития, мобилизация внутренних возможностей и ресурсов

Постановка проблеми. Ринкові умови господарювання в Україні продукують негативні тенденції економічного розвитку України, які вже тривалий час супроводжуються незадовільним слідуванням декларованим інноваційним цілям. Це вимагає пошуку нових шляхів покращення ситуації. Невідповідність ресурсного потенціалу України та реального її економічного стану змушує говорити про вкрай неефективне використання внутрішніх можливостей країни і вимагає пошуку чинників економічного зростання, яке неможливе без впровадження інноваційної моделі розвитку. Невід'ємною складовою інноваційного розвитку є створення правових, економічних, соціальних та організаційних засад забезпечення раціонального використання внутрішнього потенціалу держави.

Незважаючи на досить велику увагу дослідників до категорії «потенціал», вкрай недостатньо уваги присвячено саме управлінському потенціалу національної економіки у векторі інноваційного розвитку. Зокрема відсутнє загальноприйняте визначення терміна «організаційно-управлінського потенціалу держави», та його складових. Наближеним до цього питання є дослідження господарського механізму управління інноваційним процесом, що представлений як цілісна система народного господарства (промисловості), яка включає сукупність організаційних структур, конкретних форм і

методів управління, а також правових норм, за допомогою яких реалізуються діючі у конкретних умовах економічні закони. Дослідження такої складної соціоекономічної категорії як ендегенний потенціал інноваційного розвитку національної економіки повинні давати змогу розробити науково обґрунтовані теоретичні й прикладні рекомендації щодо застосування управлінського інструментарію забезпечення відповідних процесів [5, с. 104-114].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження механізму реалізації ендегенного потенціалу інноваційного розвитку національної економіки має відбуватись на основі досліджень у загальних його проявах. Тут слід відзначити праці таких зарубіжних вчених, як М. Гельвановський, М. Делягін, Е. Денісон, П. Друкер, Дж. Зисмен, Л. Канторович, Г. Менш, Дж. Мур, М. Портер, Д. Рікардо, Н. Розенберг, А. Сміт, Р. Солоу, К. Фрімен, Дж. Харт, Дж. Хендерсон, Т. Хіросі, Й. Шумпетер та ін., які зокрема вивчали впровадження інновацій в економічні процеси з позиції підвищення конкурентоспроможності, розвитку інноваційної економіки на засадах високопродуктивної праці. З-поміж вітчизняних вчених за напрямом вивчення стратегічних перспектив розвитку національної економіки на інноваційних засадах варто відзначити напрацювання таких вчених, як Л. Антонюк, Ю. Бажал, О. Білорус, Л. Гальперіна, В. Гесць, Я. Жаліло, С. Кацура, Н. Краснокутська, А. Кредісов, Д. Лук'яненко, С. Мочерний, Б. Патон, Ю. Пахомов, В. Семиноженко, М. Шингура, Т. Щедріна та ін. Проблемність та перспективність розвитку організаційно-управлінської компоненти здійснені за працями М. Долішнього, В. Загорського, Т. Куценко, О. Лазора, М. Лесечка, В. Малиновського, А. Мельник, І. Михасюка, А. Никифорова, О. Оболенського, С. Чистова та ін. Доволі глибокий зріз вивчення інтелектуально-трудова компоненти ендегенного потенціалу дали змогу здійснити наукові доробки В. Антонюк, В. Богині, С. Вовканича, О. Герасименко, О. Грішнкової, А. Колода, І. Кравченко, Е. Лібанової, В. Мікловди, О. Новікової, С. Пирожкова, М. Пітюлича, У. Садової, М. Семикіної, Л. Шаульської, Л. Шевчук та ін.

Незважаючи на ґрунтовні напрацювання багатьох учених, комплексного вивчення механізму реалізації ендегенного потенціалу інноваційного розвитку національної економіки, у вітчизняній науковій літературі не простежується. Водночас необ'єктивно відійшли на задній план реальні ресурсні можливості України, зосереджені на її території або продукуювані її економікою з перебуванням поза межами у формі фінансових, інвестиційних, знаннєвих та інших активів.

Постановка завдання. Метою статті є пошук шляхів удосконалення механізму реалізації ендегенного потенціалу інноваційного розвитку національної економіки. У контексті досягнення мети були поставлені наступні завдання:

- виокремити організаційну підсистему механізму у векторі інноваційного розвитку;
- окреслити смислове наповнення та логічність здійснення мобілізації, нагромадження та відтворення внутрішніх ресурсних можливостей економіки країни задля її інноваційного розвитку;
- представити авторське бачення механізму реалізації ендегенного потенціалу економіки України в контексті забезпечення її інноваційного розвитку

Виклад основного матеріалу. Під інноваційним розвитком національної економіки розуміємо процес системних змін в економічній сфері з наслідковим каталізуючим ефектом покращення якісного стану інших сфер життєздатності держави за рахунок реалізації інноваційних проєктів, який проявляється під факторами впливу на нього у високопродуктивному наукомісткому виробництві матеріальних і нематеріальних благ через мобілізацію національного ресурсного потенціалу з метою досягнення економічного, соціального, екологічного, науково-технічного чи інших ефектів [8, с. 9].

Стійке економічного зростання може забезпечити, в першу чергу, дієвий господарський механізм управління інноваційним процесом на макрорівні та, зокрема, реалізація організаційно-управлінського потенціалу через наступні функції:

- реалізація потенціалу конкуренції та співробітництва між суб'єктами господарювання, в тому числі інноваційної сфери, незалежно від форм власності;
- упорядкування процесу відтворення за допомогою відповідної системи державного економічного регулювання;
- забезпечення збалансованості між попитом і пропозицією інноваційної продукції;
- підтримка стійких стимулів підприємців, менеджерів, працівників і колективів у створенні якісно нових технологій;
- створення рівних економічних умов в організації ефективного інноваційного процесу.

Підприємства як мікроланка гігантського механізму функціонування державної господарської системи, мають свою мікросистему та свій мікромеханізм господарського управління. Господарський механізм підприємства включає чотири загальні підсистеми: економічну, організаційну, технічну і соціальну.

Організаційна підсистема механізму включає процеси, пов'язані з організацією виробництва, праці та адміністрування, і є складною сукупністю організаційних форм, методів і засобів підготовки, ухвалення і втілення управлінських рішень.

Економічна підсистема є сукупністю економічних методів, форм, способів, критеріїв, за допомогою яких розробляється економічна стратегія, здійснюється контроль над витратами всіх видів ресурсів на одиницю виробів, що випускаються; зростанням продуктивності праці; рентабельністю, тощо.

Головною особливістю організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком є його спрямованість на прискорення темпів науково-технічного прогресу, залучення інвестицій в інноваційні проекти, маркетинг, дослідження ринку інновацій, трансфер технологій та активізацію і раціональне використання творчої активності робітників.

Організаційно-управлінський ресурс, на мікрорівні – це раціональна організаційна структура управління й ефективні керівники, що створюють творчу атмосферу й спонукають співробітників до безперервного вдосконалювання. Проекція цього визначення на макрорівень за аналогією трактування дає змогу чітко зрозуміти зміст категорії. Існує об'єктивна необхідність розглядати організаційний ресурс у сукупності з інноваційним потенціалом. Пропонується визначення поняття «організаційний ресурс інноваційного розвитку економіки» – це складова управлінського ресурсу, що здатна забезпечити трансформацію організаційно-управлінського потенціалу для перетворення ресурсоорієнтованої моделі інноваційного розвитку економіки на інноваційну на всіх рівнях господарювання.

Організаційно-економічний механізм управління інноваційним розвитком на підприємстві, в ідеалі, має включати такі структурно-функціональні підсистеми:

- прогнозування і планування розвитку;
- організації, мотивації та стимулювання інноваційних процесів;
- фінансування інноваційної діяльності та інформаційного забезпечення;
- контролю процесу розвитку і зміни пріоритетів;

Сама по собі наявність ресурсів не є гарантом досягнень високого інноваційного розвитку національної економіки, тому важливою складовою ендогенного потенціалу національної економіки виступає здатність мобілізувати ресурси під час здійснення комплексу дій.

Організаційно-економічний механізм будь-яких господарських процесів на макрорівні включає відповідний порядок планування, фінансування, матеріально-технічного забезпечення, спеціальні структури, відповідні канали одержання інформації,

оцінку економічної ефективності та інші компоненти [1, с. 70-80]. Важливим завданням керівництва в інноваційній сфері є створення та реалізація механізму управління розвитком інноваційної сприйнятливості до змін зовнішнього середовища, спрямованого на становлення та розвиток інноваційно-активної організації.

Оскільки в основі ендогенного потенціалу економіки країни лежать її внутрішні можливості та ресурси, то процес їхньої спрямованості на інноваційні цілі повинен передбачати їх мобілізацію з наступним нагромадженням і відтворенням (при потребі). Кожне з даних понять носить своє специфічне смислове навантаження, що має подальший відголосок у можливостях забезпечення інноваційного розвитку національної економіки через підтримку високопродуктивного наукомісткого виробництва (рис. 1). Мобілізація ж носить первинний характер відносно нагромадження й відтворення. Вона може здійснюватись на основі сформованих ресурсних можливостей і забезпечувати їх зростання через ефекти кумулятивної причинності позитивного досвіду продуктивної спрямованості їх використання. По суті мобілізація внутрішніх ресурсних можливостей держави задля забезпечення інноваційного розвитку повинна стати своєрідним макроекономічним прототипом фандрейзингу, коли через усвідомленість громадян у вигідності спрямування своїх активів (фінансових, інтелектуально-трудова, часових та ін.) в акумулятивній площині можна отримати помітний ефект (фандрейзинг як пошук ресурсів – людей, устаткування, інформації, часу, грошей та ін., для реалізації проектів та/або підтримки існування організації [14]).

Рисунок 1 – Сміслове наповнення та логічність здійснення мобілізації, нагромадження та відтворення внутрішніх ресурсних можливостей економіки країни задля її інноваційного розвитку*

* Складено автором

Зі сформульованої теоретичної сутності та прикладних проявів мобілізації ставиться акцент на потребу залученості правових, мотиваційних та інформаційних механізмів (у даному ракурсі механізми розглядаються як інструменти державного впливу). Слід уточнити пріоритети застосування таких механізмів. Правові механізми у першу чергу повинні бути спрямованими на ресурсну детінізацію. Враховуючи реальну ситуацію в економіці України, ускладнені оцінки обсягів тіньових процесів та тривалість її інституціоналізації, мусимо погодитись, що тіньовий сектор став потужним пасивним фінансовим донором (за різними експертними оцінками він коливається у межах 20-60% [11]). Відтак його прискорене долання може призвести до неочікуваних наслідків. Водночас саме тіньові ресурси (в першу чергу фінансові та інтелектуально-трудова – через тіньову зайнятість) можуть стати потужним мобілізованим резервом забезпечення інноваційного розвитку економіки. У цьому контексті правові механізми мають спрямовуватись на формування сприятливого середовища їх виводу з тіні через вклади фінансового та людського капіталів у проекти з достатніми науково-технічними ефектами.

Мотиваційні механізми при мобілізації внутрішніх ресурсних можливостей повинні доповнювати правові і з акцентом на економічний інструментарій забезпечувати формування інтересу власників ресурсів та тих, хто має доступ до їх експлуатації, спрямовувати їх у наукоємні види економічної діяльності.

І щодо використання інформаційних механізмів, нажаль, рівень знань громадян України, їх правова культура, ступінь довіри до органів влади та інших інституцій часто ведуть до фактичного незнання можливостей використання своїх ресурсів та потенційних можливостей. Тому з боку держави дуже важливою є прозора інформаційна політика, спрямована на донесення інформації до громадян, представників бізнесу щодо тих ініціатив, які підтримуються на вищому управлінському рівні і дозволять ефективізувати використання ресурсів задля одержання достатніх ефектів на перспективу.

Відповідно до структури ендogenous потенціалу інноваційного розвитку національної економіки мобілізація ресурсів може значно диференціюватись у видовому аспекті з різною варіативністю комбінування. У загальному найбільш важливими видами мобілізації ресурсів з їх спрямованістю на інноваційні цілі для економіки України сьогодні можуть бути фінансова, трудовопотенційна та соціальна.

Фінансова мобілізація є частим предметом досліджень вітчизняних вчених і передбачає пошук тих фінансових резервів, які через демотиваційні фактори, інші причини незадіяні в національній економіці. Основними її інструментами є емісія акцій та облігацій, податкові й кредитні важелі [10]. Для економіки України наразі вкрай важливою є фінансова мобілізація з трансформацією колосальних фінансових активів з офшорних зон у внутрішні інвестиції, спрямовані в наукоємні види економічної діяльності (суми виведених за рік коштів в офшори перевищують обсяг державного бюджету та вдвічі більші за державний борг України [13]). Водночас вагому нішу в системі мобілізованих фінансових активів може зайняти міграційний капітал. Згідно досліджень українських вчених, близько 60% коштів, зароблених за кордоном, мігранти пересилають на батьківщину [3]. Відтак слід переслідувати мету перетворення доходів трудових мігрантів, спрямованих наразі здебільшого на споживчі цілі, у інвестиційні ресурси [2]. Трудовопотенційна мобілізація, що прямо стосується людини та її можливостей, повинна передбачати:

- детінізацію зайнятості – повну чи часткову в розрізі окремих напрямів організації праці, особливо її оплати;

- долання так званого добровільного безробіття, яке у більшості випадків свідчить про відмову домогосподарства працювати при встановленому рівні заробітної плати [12, с. 255];

- підвищення якісних результатів праці через стимулювання розвитку інтелектуально-трудового потенціалу населення;

- селективну рееміграцію задля залучення в економіку кращих фахівців і робітників, потенційних керівників та менеджерів з достатніми трудовими характеристиками.

Щодо соціальної мобілізації, то даний напрям зараз стає достатньо популярним для вітчизняних вчених. Найчастіше її розглядають як [9, с. 391; 4, с. 28]:

1) динамічний, проте поступовий процес, який має на меті залучення потенціалу громадян, недержавних організацій, освітніх закладів та приватного сектору до вирішення місцевих (державних) проблем розвитку та самопомоги;

2) освітній процес, який навчає місцеві зацікавлені сторони приймати управлінські рішення та спільно планувати напрямки розвитку;

3) зміну свідомості людей у такий спосіб, що вони стають готовими до нових форм соціалізації та поведінки;

4) залучення потенціалу та бажання людей допомогти самим собі спільними діями.

З позиції мобілізації внутрішніх ресурсів з їх подальшою спрямованістю на інноваційний розвиток економіки країни соціальна мобілізація відіграє неоціненну роль у контексті підвищення свідомості населення, його активної громадської позиції з наслідковим відображенням не лише в результатах трудової діяльності (найманій праці), але й інших видів – громадської, власної, освітньої, суспільної праці (згідно ідеї «суспільства п'яти часів» С. Злупка [4, с. 492]). Забезпечення соціальної мобільності в суспільстві дасть змогу значно покращити ефективність використання організаційно-управлінського ендogenous потенціалу, адже «наблизить» громадськість до вирішення низки економічних проблем, посилить її розуміння необхідності та результативності інноваційної діяльності.

Таким чином, основою вдосконалення реалізації ендogenous потенціалу розвитку економіки за інноваційним вектором є мобілізація ресурсних можливостей країни, яка в основній своїй видовій різноманітності може бути фінансовою, трудовою та соціальною. Водночас сьогодні виникають нові (прогресивні) наукові напрями, які можуть бути адаптованими до ідеї ресурсної мобілізації. Тому до даного переліку варто додати такі види мобілізації, як хорологічна (просторова) і часова (темпологічна) а також хорологічно-часову парадигму ресурсної мобілізації. У загальному вона повинна включати наукові твердження щодо необхідності фінансової, трудовою та соціальною мобілізації ресурсів у відповідних просторово-часових координатах. Це означає, що окремі просторові утворення можуть слугувати «пілотажем» реалізації управлінських рішень протягом визначеного часу, що спрямовані на досягнення інноваційних цілей. У подальшому такі просторові утворення повинні відігравати роль рушія змін для інших територій та бути прикладом для наслідування з уже вдосконаленими управлінськими підходами.

Реалізація ендogenous потенціалу інноваційного розвитку національної економіки не повинна обмежуватись мобілізаційними процесами відносно ресурсних можливостей, зосереджених у країні (або які в ній сформовані, але наразі перебувають за її межами). Мобілізація ресурсів має призводити до їх відтворення і нагромадження (див. рис. 1). При цьому важливо чітко контролювати акумуляційні процеси відносно ресурсних можливостей. Нагромадження означає, що акумульовані (відтворені) ресурси в окремих часових періодах можна керувати спрямовувати в різних обсягах чи не використовувати взагалі припускаючи, що в майбутньому за нових умов через їх

реалізацію можна буде одержати кращі ефекти. При цьому повинні враховуватись закони циклічного розвитку та чітко прослідковуватись закономірності екзогенних детермінацій на основі прогностичних розрахунків. Нагромадження ресурсних можливостей є значно складнішим процесом, аніж їх мобілізація, адже вимагає глибоких знань щодо соціально-економічної ситуації в різних просторових вимірах та вміння цільової спрямованості ресурсів задля одержання кращих ефектів. Тобто ресурсна мобілізація не завжди призводить до нагромадження. Те саме стосується і процесів відтворення ресурсів. Взагалі даний аспект обґрунтування ролі ендегенного потенціалу економіки задля забезпечення її інноваційного розвитку піднятий для України в силу її потужних, сформованих у минулому, інтелектуально-трудових, ринкових, природно-ресурсних можливостей. Зараз ж вони прискорено втрачаються, що унеможливує їх резервність з наступною спрямованістю на інноваційні цілі.

У вітчизняних реаліях основною перепоною посиленої участі бізнесу в продукуванні інновацій очевидно є недобросовісне конкурентне середовище. Надалі воно деструктивується поступовою монополізацією власності, коли малий і середній бізнес по суті втрачає конкурентні позиції через суб'єктивні впливи та не може реально протистояти фінансово потужним підприємствам.

Формування розвиненого бізнес-середовища з недопущенням недобросовісної конкуренції в Україні вимагає сильних політичних рішень. Тривала інституціоналізація недобросовісної конкуренції з подальшими процесами монополізації власності ставлять під загрозу подальший інноваційний розвиток країни та її повноправну економічну роль на міжнародному ринку з недопущенням надмірних залежностей від імпорту.

Наслідковою реакцією на недобросовісне конкурентне середовище є демотивація високопродуктивної, інноваційної діяльності населення. Тому сформульована стратегічна ціль «Формування мотиваційного середовища розвитку інтелектуально-трудового потенціалу населення та розвиненої сфери соціально-трудових відносин» є цілком закономірною. Вважаємо, що дану ціль можна наразі вважати ключовою. Саме на основі інтелектуально-трудового потенціалу українського народу сьогодні можна шукати шляхи виходу зі складної соціально-економічної ситуації з практичною неможливістю прогресивного інноваційного розвитку економіки за існуючих тенденцій. Оскільки, стратегічність ресурсної мобілізації повинна охоплювати її фінансовий, людський та соціальний виміри, більш реальними видаються трудовий та соціальний мобілізація. Щодо останньої, то повинні враховуватись сформовані століттями схильності українського населення до господарництва – землеробства, скотарства, ремісництва тощо. Історична пам'ять визначає бажання населення займатись бізнесом задля покращення власного добробуту та добробуту членів своєї сім'ї. Патріотичні настрої є відмінною основою для стимулювання бізнесової активності, у т.ч. в знанністких видах економічної діяльності. У будь-якому випадку навіть збільшення кількості малих підприємств є вагомим кроком до вдосконалення конкурентного середовища та мотиватором виробничої (сервісної) диференціації зі створенням нових підприємств, зокрема і в суміжних видах економічної діяльності.

Реальність досягнення цілей інноваційного розвитку економіки України з пріоритетом використання її ендегенного потенціалу можлива за наявності механізму їх реалізації. На рис. 2 представляємо загальну схему механізму реалізації ендегенного потенціалу економіки України та його дії. Теоретичне трактування механізму в даному випадку обмежується його процесним характером (дане поняття ще можна розглядати як інструмент, послідовність дій або ж систему). У структурі такого механізму обов'язково мають бути відображені закономірності виникнення стратегічних цілей інноваційного розвитку, які обумовлені численними проблемами.

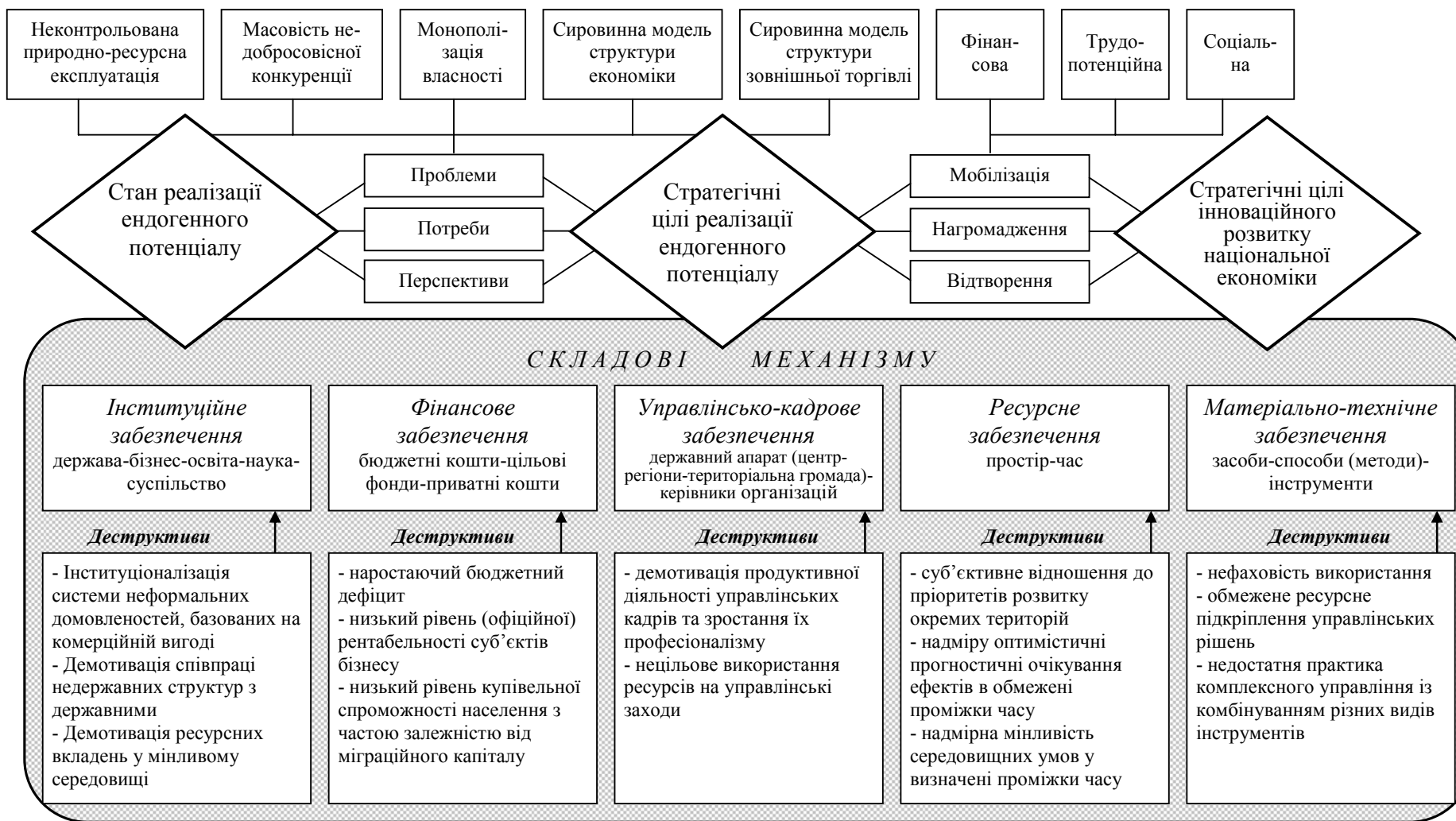

Рисунок 2 – Механізм реалізації ендегенного потенціалу економіки України в контексті забезпечення її інноваційного розвитку*

* Складено автором

На рисунку відображено лише основи з них, які, на наше переконання, загострюють питання необхідності якісних інноваційних змін.

Механізм реалізації ендogenous потенціалу економіки України з націленістю на інноваційний розвиток повинен формуватись інституційним, фінансовим, управлінсько-кадровим, ресурсним та матеріально-технічним забезпеченням, які тісно між собою взаємопов'язані. Особливу нішу тут займає матеріально-технічне забезпечення, яку в основному формує управлінський інструментарій. Відтак від вірності добору найбільш ефективних та ресурсо-обґрунтованих методів впливу держави на використання ендogenous потенціалу економіки в значній мірі залежить його стимулюючий вплив на інноваційний розвиток держави.

Висновки. Механізм реалізації ендogenous потенціалу економіки України як система, або послідовність дій, спрямованих на досягнення стратегічних цілей інноваційного розвитку включає в себе і організаційно-економічний механізм. Він являє собою сукупність установ, інституцій, департаментів і служб державного значення, які з допомогою правових форм та методів формують інноваційну стратегію, політику, розробляють на її основі програми розвитку та реалізації інноваційної стратегії розвитку національної економіки. Ця сукупність включає систему державних органів та підвідомчих структур що формують та реалізують інноваційну політику; нормативно-правову базу, що забезпечує функціонування інституційної системи та захист прав інтелектуальної власності; суб'єктів інноваційної діяльності (учасників безпосереднього процесу створення та реалізації інновацій); фінансове забезпечення реалізації інноваційної політики держави та інноваційної активності суб'єктів господарювання та інноваційну базу як сукупність винаходів, корисних моделей та раціоналізаторських пропозицій, їх стан і перспективи. Реформування системи державного управління, а саме спрощення бюрократичних процедур і посилення контролю за діяльністю підвідомчих служб і департаментів сприятиме інноваційній діяльності. Крім того, в контексті забезпечення інноваційного розвитку національної економіки вкрай важливою постає мобілізація її внутрішніх ресурсних можливостей. Такий процес повинен комплексно охоплювати різні компоненти ендogenous потенціалу національної економіки – ринкову, фінансову, організаційно-управлінську та ін. Водночас об'єктивна оцінка реального стану справ актуалізує потребу звернення уваги на інтелектуально-трудова потенціал, який з-поміж різних напрямів мобілізаційних процесів внутрішніх можливостей економічного зростання України повинен слугувати основою подальших інноваційних змін.

Список літератури

1. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: монографія / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. – К.: КНЕУ, 2003. – 394 с.
2. Bil M. Migration capital as a strategic resource of Ukraine regional development / Mariana Bil, Nataliya Andrusyshyn, Lyudmyla Kovalchuk // *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Lublin-Polonia*. – 2013. – Vol. XLVII, 2. – P. 27-33.
3. Гайдучський А.П. Міграційний капітал в Україні: прихована реальність / А.П. Гайдучський // *Дзеркало тижня*. – 2007. – № 15.
4. Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування: навчальний посібник для посадовців місцевих та регіональних органів влади та фахівців з розвитку місцевого самоврядування. – Київ: ПРООН/МПВСР. – 2007. – 269 с.
5. Захарченко В. І., Корсікова Н. М., Меркулов М. М. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.
6. Злупко С. Економічна наука і наукознавство: Монографія / Степан Злупко // Упоряд. Я. Злупко. – Л.: Тріада плюс, 2006. – 776 с.
7. Інноваційна праця: діагностика проблем, важелі активізації: монографія / М.В. Семикіна, С.Р. Пасека та ін. / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. М.В. Семикіної. – Черкаси : ТОВ «МАКЛАУТ», 2012. – 320 с.
8. Основи теорії систем і системного аналізу: Навч. посібник / К.О. Сорока. – ХНАМГ, 2004. – 291 с.

9. Пінчук С.А. Соціальна мобілізація як фактор забезпечення сталого розвитку громад / С.А. Пінчук: Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_gum/Nvamu_upravl/2011_1/48.pdf
10. Рубаха М.В. Методи мобілізації фінансових ресурсів суб'єктами господарювання на фінансовому ринку України / М.В. Рубаха: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file/Збірник/2011.../Рубаха.pdf
11. Савченко І.Г. Тіньовий сектор економіки України: аналіз стану та напрями детінізації / І.Г. Савченко, А.Є. Іорданов: Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/uazt/2012_3/3_12_15.pdf
12. Степанок Н.Ю. Макроекономічна оптимізація базової ставки оплати праці / Н.Ю. Степанок // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». – Вип. 5(3), 2011. – С. 255-263.
13. Україна серед лідерів виведення грошей в офшори та контрабанди цигарок, а українці незадоволені зарплатами [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ipress.ua/articles/ukraina_sered_lideriv_vyvedennya_groshey_v_ofshory_ta_kontrabandy_tsygarok_u_kraints_i_nezadovoleni_zarplatamy_5105.html.
14. Фандрайзинг: Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Фандрайзинг>.

Oleksandra Gumeniuk

Chernihiv State Institute of Economics and Management

Improving the mechanism of the endogenous potential implementation of the national economy innovative development

The article analyzes the general trends of the economic mechanism of the endogenous potential implementation of the national economy innovative development. It is represented as a complete system of the economy and has formed the institutional, financial, administrative and personnel, resources and logistics, including the implementation of organizational and management capacity, and the processes of mobilization of internal capabilities and resources to guide them on innovative targets with subsequent accumulation and reproduction.

Outlines the organizational and economic mechanism as part of the mechanism of the innovation development, including the appropriate procedure for planning, financing, logistics, special structures appropriate channels to obtain information, assess of economic efficiency and other components. Presents components of endogenous potential that include market, natural resources, intellectual and labor, organizational and administrative, financial, innovation potential and article outlines its internal capabilities, resources. Shows their focus on innovative targets for mobilization and subsequent accumulation and reproduction. Mobilization could be based on existing resource capabilities and ensure their growth through the effects of cumulative causation positive experience productive orientation using them to achieve the strategic goals of innovation. System of government and subordinate structures should generate and implement innovative policies, regulatory framework, intellectual property rights, innovation and business financing.

Reforming the system of public administration, such as the simplification of bureaucratic procedures and gain control over the activities of subordinate services and departments will promote innovation.

endogenous potential, mechanism for the implementation of innovative development, mobilization of internal resources and capabilities

Одержано 17.03.14

УДК 378 (447):33

І.Г. Кривоногова, здобувач

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Удосконалення вищої освіти в умовах реалізації інноваційно-інвестиційної моделі розвитку економіки

© І.Г. Кривоногова, 2014